

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Teze diplomové práce

**Cenné papíry, jejich charakteristika, druhy a
společenské uplatnění. Právní úprava dle NOZ
č. 89/2012 Sb., (po zrušení zákona o cenných papírech
č. 591/1992 Sb.)**

Bc. Ladislava Kauerová, DiS.

© 2016 ČZU v Praze

Cenné papíry, jejich charakteristika, druhy a společenské uplatnění. Právní úprava dle NOZ č. 89/2012 Sb., (po zrušení zákona o cenných papírech č. 591/1992 Sb.)

Souhrn

Tato diplomová práce si klade za cíl podat základní informace a ucelený přehled o cenných papírech, především o jejich úpravě v legislativě. Práce vychází z aktuálního znění právních předpisů, jimiž jsou zejména zákon č. 89/2012 Sb. dle Občanského zákoníku. V teorii je nejprve vymezeno základní rozdělení cenných papírů a podrobněji charakterizována problematika právní úpravy cenných papírů. Následně je přiblížen kapitálový trh v rámci fungování standardního tržního hospodářství. Praktická část je věnována sběru dat od laické i odborné veřejnosti k dané problematice. Cílem šetření je, zda kapitálový trh je správně ošetřen po změně právní úpravy. Metoda vyhodnocování získaných dat je statistická. Práce dále ukazuje jak prakticky postupovat při začátkách obchodování s cennými papíry.

Klíčová slova: občanský zákoník; cenné papíry; druhy cenných papírů; emitent; burza cenných papírů; investice; akciová společnost; kapitálový trh; porušení právních norem

Cíl práce a metodika

Cíl

Cílem diplomové práce je nabídnout ucelený přehled souhrnných informací o cenných papírech jak pro odborníky, tak i širokou veřejnost. Práce by měla také zodpovědět hypotetickou otázku, zda je v České republice kapitálový trh správně ošetřen zákonem po nastolení nové legislativy a proč je kapitálový trh důležitý pro dobré fungování standardního tržního prostředí.

Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit, zda je kapitálový trh správně legislativně ošetřen z pohledu subjektů, kteří se na něm pohybují (v tomto případě především klientů – investorů). Výstupem této práce je zhodnocení právní úpravy cenných papírů, návrh na změny plynoucí z výsledku kvantitativní metody šetření. Investičním poradenstvím by studentka ráda zjistila, zda i v dnešní době se vyplatí investovat finanční prostředky prostřednictvím finančních poradců (či jiných subjektů kapitálového trhu), nebo je výhodnější peníze investovat prostřednictvím banky do klasických spořicích produktů. Studentka by své volné prostředky raději investovala na trhu nemovitostí, nicméně se nechá ráda příjemně překvapit, zda se jí díky provedenému zkoumání podaří přesvědčit samu sebe, že jsou investice na kapitálovém trhu bezpečné a řádně ošetřené zákony.

Metodika

Diplomová práce je pro přehlednost rozdělena na část teoretickou a část praktickou. Pro účely diplomové práce byly použity metody dotazníkového šetření (kvantitativní metoda výzkumu) se statistickým zpracováním výstupních dat (grafy) a jako další metoda byly zvoleny rozhovory (kvalitativní metoda výzkumu). Dále jsou použity statistické metody, komparativní analýza a syntéza všech výsledků získaných v diskuzi. Výsledky zkoumání jsou popsány v závěru diplomové práce, ve kterém studentka potvrdí nebo vyvrátí své hypotézy (domněnky) a vyřeší stanovené cíle diplomové práce. Pro diplomovou práci byla zvolena deskriptivně kompilační metoda.

Při psaní diplomové práce autorka čerpala z mnoha odborných knih. K tématu je publikováno mnoho knižních i elektronických zdrojů. K těm nejvýznamnějším patří Občanský zákoník, Občanské právo hmotné od Dvořáka J. a kolektiv, dále webové stránky České národní banky a kniha Právo cenných papírů od Kotáska J.. V průběhu psaní diplomové práce byla studentka odkázána na řadu dat a informací z Depozitáře cenných

papír, Burzy cenných papírů Praha a ostatních zdrojů, které jsou uvedeny na konci diplomové práce. Studentka využila při zpracování diplomové práce rovněž cenných informací poskytnutých z řízených rozhovorů s právníky z oblasti dané problematiky. Pro získání informací o povědomí veřejnosti o problematice cenných papírů bylo klíčové použití dotazníkového šetření prostřednictvím webového dotazníku.

Výsledky a konkrétní návrhy (doporučení)

Autorka diplomové práce si neumí představit zánik kapitálového trhu, domnívá se, že by došlo k zániku moderní společnosti. Mnoho firem by zaniklo kvůli nedostatku kapitálu a některé výrobní činnosti by se zastavily, poptávka na trhu by převyšovala nabídku, na to není náš svět připravený. Diplomová práce si klade za cíl informovat o způsobu obchodování s cennými papíry, legalitě a také porušování zákonů při obchodování s cennými papíry. Autorka na praktických případech vysvětlí porušení, uloženou sankci a případně stanovenou možnost nápravy ze strany České národní banky. Studentka se domnívá, že sankce a pokuty ze strany České národní banky jsou nedostačující a málo účinné. Podle autorky diplomové práce by měly být více posíleny práva investorů, aby se chránily jejich zájmy a více trestat porušení zákonů v oblasti investic s cennými papíry.

Hlavními cíly diplomové práce bylo zodpovězení hypotetických otázek, zda je v ČR kapitálový trh dostatečně právně ošetřen po nastolení nové právní úpravy a proč je kapitálový trh důležitý pro fungování standardního tržního prostředí. Parciálními cíly dotazníkového šetření bylo zjistit vzájemnou provázanost pracovního zařazení na trhu práce a výše potencionální investované částky, vliv nejvyššího dosaženého vzdělání na znalost právní problematiky cenných papírů, zda dle zvolených odpovědí respondentů má veřejnost základní povědomí o Burze cenných papírů Praha a způsoby investic respondentů na Burze cenných papírů Praha. Jejich vyhodnocení studentka provedla v části kapitole Šetření dílčích cílů.

Studentka se domnívá, že prokázala prostřednictvím řízených rozhovorů s odborníky z oblasti práva, že kapitálový trh je po nastolení nové legislativy dostatečně ošetřen na základě získaných odpovědí a nemá žádné konkrétní návrhy na vylepšení aktuální legislativy. Na základě analýzy výsledků šetření bylo zjištěno, že kapitálový trh je důležitý pro fungování standardního tržního prostředí z důvodu ekonomických cílů hospodářských entit, které jsou naplňovány prostřednictvím kapitálového trhu.

Seznam použitých zdrojů

Tištěné zdroje:

DVOŘÁK, J., ŠVESTKA, J. a kol. Občanské právo hmotné 1. 2 vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-187-3

CHALUPA, I. REITERMAN, D. Cenné papíry: základy soukromého práva IV. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-542-8.

KOTÁSEK, J. a kol. Právo cenných papírů. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-515-2.

Judikatura:

Zákon č. 256/2004 sb., o podnikání na kapitálovém trhu

Zákon č. 137/2014 sb., o dluhopisech

Zákona č. 227/2013 sb., o České národní bance

Zákon č. 21/1992 o bankách

Zákon č. 219/1995 sb., devizový zákon

Zákon č. 240/2013 sb., o investičních společnostech a fondech

Zákon č. 89/2012 sb., občanský zákoník

Elektronické zdroje:

Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Ministerstvo spravedlnosti ČR. (<http://obcanskyzakonik.justice.cz/fileadmin/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>)

Důvodová zpráva k zákonu č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). Ministerstvo spravedlnosti ČR. (<http://obcanskyzakonik.justice.cz/fileadmin/Duvodova-zprava-k-ZOK.pdf>)

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 591/1992 Sb., o cenných papírech, ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony. Ministerstvo financí ČR. <http://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/kapitalovy-trh/cenne-papiry/aktuality/2010/navrh-zakona-kterym-se-meni-zakon-c-5911-9839>